פז א ב מיי' פ"ט מהל' מכירה ע"ד סמ"ע עמ' קלה סוס"ע ח"ד סי' שלח סעיף ק:

פח ג מיי' פי"ב מהל' שכירות הלכה ז:

פט ד ה מיי' שם הלי ו סמג עשין לח סוס"ע ח"מ סי' שלו סעיף ס:

צ ו מיי' פ"ג מהלכות מעשר הלי יד סמג עשין קלה סוס"ע ח"ד סי' שלח סעיף פו:

על מנת שיאכל בני בשכרי. פי' בקונטי' שיאכל בנו עם האב בשכר פעולת האב וקשה דלמאי פריך בנו לימאי דיד ומקח גמור הוא ומאי קאמר גמי דמיחזי כמקח שלא נגלה בשכרו הייט מחמיו ולישנייך להתנות שיאכל הבן כמו שיגלה לפיו יאכל יותר מן האב והא דפריך ואי אמרת מחמת מעלו הוא לוכל לימאי חייב בכל מה שיאכל דהא לא הוה ליה לחייבו אלא כמה שיאכל יותר מן האב:

הבי גרסינן בספרים שלנו אלא לי לימרת משל שמים הוא לוכל לימאי פודה ומאכילן לו זכי ליה כו'. אבל לי מעלו הוא לוכל לימאי שפיר שהרי הוא כלילו הפקה עמו מעיקרא כדפרישים לעיל ומעני משום דמיחזי כמקח טעות וריית פי' לימאי פודה ומאכילן ליכלו אלא שפיר שהרי הוא כלילו הפקה עמו מעיקרא כדפרישים לעיל ומעני משום דמיחזי כמקח טעות וריית פי' לימאי פודה ומאכילן ליכלו אלא כיון דמשל שמים הוא לוכל ומעני ליסורא לא זכי ליה רחמנא דלכתי הוה ליה למיפרך לימאי לוכלין כלל דהכי פריך בסמוך גבי נתפרסו עגוליו והוה ליה לפטויי משום דמיחזי כמקח טעות כדמעני בסמוך:

א"ה גדולים נמי. תלי"ב במעלה להן מזונות ומשל שמים הוא לוכל לימאי שפיר דקתני גדולים דכיון דזן לוחסם מחלי בלב שלם אלא לי לימרת בשאין מעלה להן מזונות לימאי קתני גדולים דאין מתרעין בלב שלם כיון שאינו זן לוחסם אלא מילתא הן עומין ולמטוסים הן ומעני גדולים לפילו כשאין זן מחלי בלב שלם:

מאי גלו לידי ולידי במעלה להן מזונות ומ"ג דשפיר לוקי כגר מתני' בשאין מעלה להן מזונות משמע דלייתי בריישא לגריכים לאוקמה במעלה להן מזונות סבירא ליה לאוקמה מתני' דומיא דבריישא: **בגמ'** לוקימתא. לבריישא במעלה להן מזונות קטנים נמי ניקון מהדר נמי לימאי דמוקי מעיקרא לידי ולידי במעלה כו' דבין מעיקרא ובין הסתם מוקמה בריישא במעלה להן מזונות: **לא** זכי ליה רחמנא. לאו דוקא נקט ובכרו דמדרבנן הוה מילתא קטן ובכרו לאכזי אלא כלומר לא זכו ליה רבנן לי וריב"ן גרים לא זכו ליה רבנן לי נמי נקט רחמנא משום דמו דמן התורה מעשה ידיה שלו ומעורה לא זכי ליה רחמנא:

דכוותיה

מהנך ◁ (מדרש) בין נאי ג' מקום לומר זאת, מאלו לומר זאת, אשרי אין לומר כאי, כאיקה לומר זאת

מהנך ⓘ ⓘ ב' לומות הר' עקיבא

גוסא הבאור בריית טעיות כמו (האומר לאשה (ב"ב) בעין לי בב:ב יש לי דברים מחלוקת בעין/אין אומר ואעפ"י שאמר אומר

מהנך = "אין ואין" ◇ "טוענים לסריכה

הרי זה אוכל ופטור מן המעשר. "על מנת שאוכל אני ובני, או שיאכל בני בשכרי הוא אוכל ופטור ובנו אוכל וחייב" ואי אמרת משלו הוא אוכל, בנו אמאי חייב, אמר רבינא משום ⑦ **דמיחזי כמקח תעשה השוכר את הפועל לעשות בנטע רבעי שלו הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם פודה ומאכילן ואי אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי פודה ומאכילן, איסורא לא זכי להו רחמנא, התם משום** ⑨ **דמיחזי כמקח טעות, אימא סיפא נתפרסו עגוליו נתפתחו חביותיו הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיעם פודה ומאכילן ואי אמרת משל שמים הוא אוכל אמאי מעשר ומאכילן, איסורא לא זכי להו רחמנא *וכי תימא הכא נמי משום דמיחזי כמקח טעות, בשלמא נתפרסו עגוליו מיחזי כמקח טעות, אלא נתפתחו חביותיו מאי מקח טעות, איכא מידע ידע דאיטביל להו למעשר, אמר רב ששת** ← **שנתפתחו חביותיו לבור, ותניא *יין משירד** ② **לבור רבי עקיבא** דאמר משקפה. דאמרן ליה ⊛ **"לא הוה ידענין, ונימא להו איבעי לכו אסוקי אדעתייכו דלמא מקפה בארעא דההוא גברא דנגיד איהו מקפה, והשתא דתני *רב זביד בדבי ר' הושעיא יין משירד לבור ויקפה ר'** ⑩ **עקיבא אומר משישלה בחביות אפי' תימא** ← **שלא נתפתחו חביותיו לבור, דאמרו ליה לא** ⊛ **הוה ידעינן דמשלי, ונימא להו איבעי לכו אסוקי אדעתייכו דלמא משלי בארעא דההוא דשריק הבוא משלי, תא שמע** ⑨ **קוצץ אדם על ידי עצמו על ידי בנו ובתו הגדולים על ידי עבדו ושפחתו הגדולים ועל ידי אשתו מפני ששיש בהן דעת, אבל אינו קוצץ לא על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים, ולא על ידי בהמתו, מפני שאין בהן דעת** (ג) **הא סלקא דעתך במעלה להן מזונות אי אמרת בשלמא משל שמים הוא אוכל, משום הכי אינו קוצץ, אלא אי אמרת משלו הוא אוכל, הקטנים נמי נכוייו להו, הכא במאי עסקינן בשאין מעלה להן מזונות, אי הכי גדולים נמי? גדולים ידעי וקא מחלי, והא תנא ר' הושעיא קוצץ אדם על ידי עצמו ועל ידי אשתו אבל** (ג) **לא על ידי בהמתו, ועל ידי בנו ובתו הגדולים** (ג) **אבל לא ע"י בנו ובתו הקטנים, וקוצץ ע"י עבדו ושפחתו הכנענים בין גדולים** ① **בין קטנים מאי לאו אדי ואדי במעלה להן קא מיפלגי רמ"ר סבר משלו הוא אוכל ורמ"ר סבר משל שמים הוא אוכל? לא, דב"ע משלו הוא אוכל ולא קשיא כאן בשאין מעלה להן מזונות וברייתא במעלה להן מזונות, במאי אוקימתא במעלה להן מזונות, אי הכי קטנים נמי נקוץ להו? צערייהו דבנו ובתו הקטנים לא זכי ליה רחמנא, במאי אוקימתא למתני' בשאין מעלה להן מזונות, הניחא**

מיגו קונה. ע"י עבדיו הקטנים למין לפועל קנין זכות אלא כשמוסן לתוך פיו: **אלא מ' לימרת מעלו הוא סוף מוכל.** דהוספת שכר הוא: **לימאי מיגו קונה.** כי היכי דלגרייהו דידיה לכילהן נמי דידיה: **משלו הוא אוכל** ולא קשיא **באן** בשאין מעלה להן מזונות **וברייתא** במעלה להן מזונות, **במאי אוקימתא** במעלה להן מזונות, **אי הכי קטנים נמי נקוץ להו? צערייהו דבנו ובתו הקטנים לא זכי ליה רחמנא, במאי אוקימתא למתני' בשאין מעלה להן מזונות, הניחא**

סרי זה אוכל ופטור. לכיון דשומדום לקלות לא נגמרה מלאכתן: **לימאי וכו'.** שלימו שכר לבעל הבית: **אי ע"מ שיאכל בני בשכרי.** שקבלת לי: **סוף אוכל ופטור.** שהמוכרה זיכתה לו כלקט שכהה ופאה שפטורין מן המעשר: **וכגון אוכל ומייב.** במעשר דהוה ליה לכלוקח מקח שלא נגמרה מלאכתו: **ואי לימרת מעלו סוף אוכל.** ושכרו הוא ולפילו הכי פטריה רחמנא "מכנפיך" דדרשינן ליה מה נפיק אוכל ופטור לקי פועל אוכל ופטור: **בגו לימאי מייב.** הא בשכר לבין הוא אוכל כלבין: **משום דמיחזי כי מקח.** הואיל ולתני, לכל לכילה דידיה דלימו בתנאי אע"ג דבשכר הוא לי לימיל למקח: **סרי אלו לי יאכלו.** דבעי חומה דגמר קודם קודם ממעשר ובתחילה על מנת כן נשכרו לו: **ואפ"ה לי סוף סוף מתחילה.** לעשות עמו בנטע רבעי פודה ומאכילן: **כמקח טעות.** ולילמלי הוליען לי היו נשכרים לו: **נתפרסו עגוליו.** קלילות שדרכן בעיגולין וגמרה מלאכתן למעשר ונפלו ונתפרסו ולריך לחזור ולדרכן: **סרי אלו לי יאכלו.** דלין פועל לוכל בדבר שגמרה מלאכתו למעשר כדתניא לעיל (דף פס.) יש הבודל כחמרים וכו': **נתפתחו חביותיו.** שיעלו מגופותיהם ושכרן לסוחמן: **סרי אלו לי יאכלו.** דגמרה מלאכתן למעשר: **ואפ"ה לי סוף סוף מתחילה.** לקמן פריך גבי חביות מלי לוהדעיהו כעי: **בשלמא נתפרסו עגוליו לילכ מקח טעות.** שכשתומר להן תחילה שכשכרו לי לדרום בעיגולין שכעגלים היו שזו תחלת דריסתן ועדיין לי גמרה מלאכתן: **מידע ידעי דאיטביל למעשר.** דמשירד לבור הוי יין למעשר: **נתפתחו חביותיו לבור.** שכשפכו לבור וסכורין היו שלי הולילוהו מעט מעשיר מן הגת לתוכו: **והתניא יין משירד לבור.** הוי גמרו למעשר והרי ירד: **משקפה.** משקפלו החלנים על פי הבור כשמתחיל להיות חומס וטוטין הזנין ומעלין: **דאמרו ליה לי טויא ידעין.** דמקני: **מיבעי לכו לאסוקי כו'.** מעלמרתי לכם שחי שוכר לחכם למעכו מן הבור וכיון דלא לסוף לדעתייכו שכור וקבול: **סוף דנגיד.** המוכר: **משישלה בחביות.** משנתן בחביות והוא חומס ורלימתו עולה ומקלת שמרין קופלין למעלה וקודם שיגופו לותן חביות שולין לותן רלימות ומעלין: **דמלי.** כשר ניעולו רלימותיו ממנו לתוך: **דשריק.** הסותמו במגופות: **קוצץ.** ליטול מעות ולא יאכל: **על ידי עלמו.** בשביל עלמו: **מפני שים בהן דעת.** וידעי וקא מחלי: **במעלה להן מזונות.** ושכר פעולתן שלו: **אי לימרת מעל שמים סוף לוכל מעשו כגי** ←